

Finanční správa v rezortu Ministerstva financi, Územní finanční orgány, Celní správa České republiky

Damian Czudek
*Katedra finančního práva a
národního hospodářství*

Finanční orgány – zastupují stát

Ústřední orgány

- Ministerstvo financí
- (ČNB)

Územní orgány

- Generální finanční ředitelství
- Finanční ředitelství
- Finanční úřady
- Generální ředitelství cel
- Celní ředitelství
- Celní úřady

Místní orgány

- Orgány územně samosprávných celků

Orgány finanční správy

- **Třístupňová soustava**
- Generální finanční ředitelství
- Finanční ředitelství
- Finanční úřady

Celní orgány

- Generální ředitelství cel
- Celní ředitelství
- Celní úřady

A silhouette of a runner in a starting crouch on a track, positioned to the left of the text.

Zvláštní postavení NKÚ – nelze však považovat za finanční orgán

Ministerstvo financí

- Ústřední orgán státní správy
- Okruh činností vymezen zákonem č.2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů (4)
 - Úsek státních příjmů
 - Úsek finančního trhu
 - Ostatní úseky

Úsek státních příjmů

- MF je ÚOSS zejména pro *státní rozpočet a státní závěrečný účet* – zákon o rozpočtových pravidlech
- řídí práce na vypracování návrhu st. Rozpočtu, stanoví rozpočtovou skladbu
- Informuje vládu o výsledcích hospodaření se státními prostředky
- Překládá přehled o státních finančních aktivech a pasivech
- Státní pokladna

Úsek státních příjmů

- Veřejnosprávní kontrola (kategorie finanční kontrola) – podle zákona č.320/2001 Sb., o finanční kontrole, (kontrola organizačních složek státu, státních fondů, poskytovatelů veřejné finanční podpory, kromě územních samosprávných celků)

Úsek státních příjmů

- Řízení Generálního finančního ředitelství (podřízeno MF) – správa daní v rozsahu zákona č.280/2004 Sb., daňový řád,
- Oblast celnictví – výrazný přesun působnosti na Generální ředitelství cel (podřízeno MF) z.č.185/2004 Sb., o Celní správě České republiky

Úsek finančního trhu

- Nevelká působnost v oblastech, které zákon nesvěřil ČNB
- Především analytická činnost a účast na legislativních pracích - příprava zákonů upravujících finanční trh
- Působnost na poli stavebního spoření se státní podporou a penzijní připojištění se státním příspěvkem

Ostatní úseky

- Oblast devizového hospodářství
- Oblast práva hospodaření s národním majetkem – 1996 – převzetí pravomocí bývalého ministerstva pro správu národního majetku (privatizace), 2006 – převzetí působnosti Fondu národního majetku, 2008 – nevypořádaná práva a závazky České konsolidační agentury

Ostatní úseky

- Oblast uplatňování, regulace a kontrola cen výrobků, výkonů, prací a služeb
- Oblast loterií, tombol, a jiných podobných her – povolování
- Oblast boje proti legalizaci výnosů z trestné činnosti (tzv. praní špinavých peněz) a financování terorismu – z.č. 253/2008 Sb., - oznamovací povinnost subjektů, dohled nad transakcemi finančních institucí, ukládání sankcí za porušení

Ostatní úseky

- Přezkum hospodaření územně samosprávných celků – z.č.420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí

ÚFO – FÚ, FŘ, GFŘ

- Působnost a pravomoc – z.č.531/1990 Sb., o územních finančních orgánech – NOVELA !
- Správa ve svých obvodech, zejména daní, poplatků, odvodů za porušení rozpočtové kázně – odvádí se do státního rozpočtu ČR, pokud není určen jiný orgán (např. soudní poplatky). Rovněž správa daní určených do rozpočtů ÚSC

ÚFO

- Vykonávají správu daní
- Vykonávají finanční kontrolu
- Řízení o přestupcích a jiných správních deliktech
- Kontrola dodržování povinností stanovených zákonem o účetnictví
- Cenová kontrola a ukládání pokut
- Převádějí výnosy daní, které vybírají a vymáhají a nejsou příjmem státního rozpočtu
- Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně
- Kontrola výkonu správy poplatků, které jsou příjmem státního rozpočtu a příslušným k výběru je jiný orgán
- Přezkoumávání hospodaření krajů z pověření ministerstva
- Dozor nad loteriemi
- Kontrola omezení plateb v hotovosti

Generální finanční ředitelství

- Podřízeno MF
- Celostátní územní působnost
- Sídlo v Praze
- GFŘ řídí generální ředitel, jehož jmenuje a odvolává ministr
- Zastupuje zástupce – jmenuje a odvolává ministr na návrh gen. Ředitele
(neslučitelnost s členstvím v pol. Straně.)
- Pravomoc - 4a

Generální finanční ředitelství

- Podílí se na přípravě návrhů zákonů
- Úkoly ve svém oboru související se sjednáváním mezinárodních smluv
- Zabezpečování analytických a koncepčních úkolů
- Řídí FŘ
- Přezkum rozhodnutí vydaných FŘ ve správním řízení
- Mezinárodní spolupráce při správě daní
- Zpracovávání údajů získaných od FŘ A FÚ
- V odůvodněných případech vykonává dílčí řízení a postupy
- Další činnosti

Finanční ředitelství

- Působnost v územních obvodech jim řízených FÚ
- Řízení FÚ, správa daní, přezkum prvoinstančních rozhodnutí FÚ, řízení o přestupcích (9)
- Řídí ředitel, jehož jmenuje a odvolává generální ředitel
- 8 FŘ v ČR

Finanční úřad

- Základní článek soustavy finančních orgánů – příloha č.1 zákona o územních finančních orgánech (názvy, sídla, působnost)
- Vyhláška č. 541/2006 Sb., kterou se zřizují pracoviště finančních úřadů
- Výkon základních činností územních orgánů finanční správy – správa daní...
- Pouze některé (příloha č. 2) – správa odvodů za porušení rozpočtové kázně...
- Řídí ředitel, jmenuje a odvolává ředitel FŘ
- 199 x FÚ v ČR + 23 dislokovaných pracovišť

Místní finanční orgány

■ Obce, kraje

■ **V samostatné působnosti** –
zřizování finančních výborů a
kontrolních výborů (obligatorní orgán
zastupitelstva obce a kraje)

- Správa vlastních peněžních
prostředků, event.dotace ze st.rozp.

■ **Přenesená působnost** – správa
místních poplatků

Specializovaný finanční úřad

- Celostátní působnost
- Sídlo v Praze
- Příslušný pro vybrané subjekty, a to pro celý rozsah působnosti FÚ
- Podřízen FŘ pro hlavní město Prahu
- FŘ pro hlavní město Prahu je zároveň specializovaným FŘ
- Pro banky, pojišťovny, zajišťovny, nad obrát 2mld Kč

Celní orgány

- Specializované orgány státní správy s odvětvovou působností v oblasti celnictví, celní politiky a navazujících oblastí
- Také správa spotřebních daní, energetických daní, daně z přidané hodnoty vybírané při dovozu,
- Další úkoly (kontrola dovozu a vývozu, vnitrostátní oběh drog, nebezpečných látek, chemikálií, odpadů, zbraní, střeliv...)
- Projednávání přestupků a ukládání sankcí

Celní orgány

- Právní moc a působnost – zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě, z.č.13/1993 Sb., Celní zákon, DŘ,
- Třístupňová soustava celních orgánů
 - Generální ředitelství cel
 - Celní ředitelství
 - Celní úřady
 - Celní správa je bezpečnostním sborem

Generální ředitelství cel

- Samostatný správní úřad
- Podřízený MF
- Působnost – celé území ČR
- Pravomoci: příprava návrhů pr.předpisů v oblasti celnictví, řízení celních ředitelství, přezkum rozhodnutí, vydávání prvoinstančních rozhodnutí ve vybraných případech
- v čele stojí generální ředitel – jmenuje a odvolává ministr

Celní ředitelství

- Řídí celní úřady
- Rozhodování v prvním stupni ve vymezených případech
- Přezkum rozhodnutí celních úřadů v jejich obvodu
- Ředitele CŘ jmenuje a odvolává generální ředitel GŘ

Celní úřady

- První stupeň soustavy celních orgánů
- Rozhodují např. o propuštění zboží do navrženého celního režimu či o přidělení celně schváleného určení
- Vyměřují a vybírají clo a některé daně a poplatky
- Provádějí řízení o celních přestupcích a celních deliktech

Děkuji za pozornost

